

Mina del "Cable" i restes del telefèric

La Pobla de Lillet

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Catllaràs
Emplaçament Per sota la pista que porta al Xalet del Catllaràs, a l'alçada del torrent de les mines.

Coordenades:

Latitud: 42.22498
Longitud: 1.96844
UTM Est (X): 414870
UTM Nord (Y): 4675271

Classificació

Número de fitxa 08166 - 87
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Tot i que conserva moltes estructures, aquestes es troben en procés d'enrunament.
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Títular: Ajuntament de La Pobla de Lillet, Plç. Ajuntament, núm.1. 08696-La Pobla de Lillet
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 16/06/2009 - 02:00

Descripció

A la zona de la bocamina del cable s'hi localitzen gran quantitat de restes, avui dia molt amagades per la vegetació. El gran nombre de vestigis dóna testimoni de la importància d'aquesta mina de carbó i sobretot del telefèric, dins el conjunt de les mines que Asland va explotar al Catllaràs. Just per sota la pista que porta al Xalet del Catllaràs, a molt poca distància, trobem un petit túnel excavat a la roca, picat en forma de volta; era utilitzat pel pas de persones i animals de bast. Per sota s'inicia una explanada al llarg de la qual, i per sota d'aquesta, es localitzen alguns edificis en procés d'enrunament, i gran quantitat de restes de murs i pilars de diferents construccions; aquest conjunt de restes conformaven tallers, sembla que algun edifici podria ser vivenda, i grans magatzems on dipositar el carbó. La gran majoria d'aquestes restes tenen relació amb el telefèric general, conegut com el cable. Arran de la construcció d'aquest telefèric, el carbó extret a les mines del Catllaràs era portat aquí amb animals a bast, i posteriorment, una gran part hi arribava a través dels altres telefèrics que es construïren més tard (el de la Roca de la Lluna i el del Teixó). Aquest telefèric tenia una longitud de 2.013 metres i un desnivell de 444 m.; comunicava amb l'estació de l'empalme (o "Apartadero") del ferrocarril de Guardiola de Berguedà a la Pobla de Lillet. En aquest indret avui dia encara s'hi conserven diverses restes, entre les quals, part de l'estructura d'uns grans dipòsits per emmagatzemar el carbó i quatre pilars (que suportaven una estructura de fusta col·locada per evitar la caiguda de carbó sobre la carretera que hi circulava per sota). Aquí, el carbó s'emmagatzemava en grans dipòsits d'on seria traspassat a les vagonetes del ferrocarril que el portari fins la fàbrica del Clot del Moro. El telefèric era del tipus bicable, o sigui que comptava amb un cable carril i un cable tractor, que descansaven sobre torres metàl·liques. Funcionava pel sistema automotor, les vagonetes que baixaven plenes feien pujar, pel propi pes, les buides; comptava però amb un fre de cinta controlat per un treballador que en regulava la velocitat. Les vagonetes eren del tipus bolcador, amb un truck de dues rodes a la part superior.

Observacions:

Aquesta mina va ser una de les més importants del Catllaràs, tant per la durada d'anys d'explotació, per les tonelades de carbó extretes i per les pròpies particularitats, convertint-la en una de les poques mines a les quals es podia accedir per una boca i sortir per una altra, fet degut a la comunicació d'aquesta mina amb la del Teixó.

Història

Els primers anys d'explotació d'aquesta mina van ser de la mà d'Antoni Planas i Oliver, ferrer de Ripoll, qui va iniciar l'extracció de carbó l'any 1902. Al 1904 va passar a mans de l'empresa Asland, que hi va tenir activitat fins al 1922, any que la companyia deturà l'extracció de carbó a les mines del Catllaràs. La Compañía General de Asfaltos y Portland Asland, promoguda pel senyor Eusebi Güell i Bacigalupi va iniciar la construcció de la fàbrica de ciment del Clot del Moro, al terme municipal de Castellar de N'Hug però prop del límit amb la Pobla de Lillet, l'any 1901. L'emplaçament escollit per la instal·lació d'aquesta fàbrica era idònia per a la proximitat de la matèria prima com la pedra calcàrea per fabricar el ciment, la força hidràulica de l'aigua del riu Llobregat i el carbó de les mines de la Serra del Catllaràs, tant sols tenia la mancança del transport que amb els anys resoldria amb la construcció d'una petita línia de ferrocarril que enllaçava Guardiola de Berguedà amb la Pobla de Lillet, i posteriorment fins la fàbrica del Clot del Moro. A principis de segle Asland va adquirir diverses mines de carbó al Catllaràs, entre les quals hi havia aquesta mina. Amb els anys Asland va ampliar la quantitat d'explotacions, a més de millorar les infraestructures, sobretot de transport del carbó, per tal que l'activitat minera fos rendible, ja que durant els primers anys el carbó era portat a bast. Així, a més de la construcció del tren de Guardiola a la Pobla, també va construir tres telefèrics que foren de gran utilitat pel transport del lignit. El primer va ser aquest telefèric, el general,

conegut com el cable, i que es va posar en servei el 1907; el telefèric del Teixó, fou construït l'any 1910 i finalment el telefèric de la Roca de la Lluna a l'any 1912. Aquestes infraestructures junt amb trams de ferrocarril industrial (de circulació per l'interior de les galeries i altres d'exterior) van permetre que totes o quasi totes les mines que Asland explotava al Catllaràs estiguessin comunicades. Aquest telefèric el va construir la firma belga Carstens i Fabian, el 1906 ja estava enllestit, però les condicions meteorològiques no van permetre que es posés en funcionament fins a mitjans del 1907. No va trigar en demostrar la seva utilitat, ja que els primers 25 dies va transportar 700Tm de carbó. Va donar servei de transport de carbó fins al 1922, quan es van clausurar les mines; però fins el 1928 es va continuar utilitzat pel transport de fusta del Catllaràs.

Bibliografia

- BOIXADER, P. (2000:19-20): "Itinerari per les principals mines del Catllaràs". L'Erol, núm. 67, hivern 2000.
- SALMERÓN, C. (1990:251-259): Els trens del Berguedà. Història dels ferrocarrils industrials del Berguedà. Col·lecció: Els trens de Catalunya, 14-B, Terminus, Barcelona.
- SOLER I RIBA, R. i ORIOLA I CASÒLIVA, J. (1997:154). Relleu Fotogràfic de les mines del Berguedà. Fotocomposició i impressió: Berimprès, S.L., Berga.

